

Technická správa

spracovaná pod interným zákazkovým číslom : 2019.56.2.01.UV_spr

Investor : Lomnická teplárenská, s.r.o., Tatranská 697/148, 059 52 Veľká Lomnica
Stavba : Využitie tepla z geotermálneho z vrtu GVL-1
Veľká Lomnica
Objekt : SO 01 – Budova geotermálneho vrtu GVL-1
Profesia : Ústredné vykurovanie
Zodp.projektant : Ing. Rastislav Roman
Projektant : Ing. Rastislav Roman
Dátum: 09/2019
Stupeň : Realizačný projekt

SADA ČÍSLO

AUTORIZAČNÁ PEČIATKA

Technická správa

Stupeň: Projekt pre stavebné povolenie a realizáciu stavby

Názov stavby : VYUŽITIE TEPLA Z GEOTERMÁLNEHO Z VRTU GVL-1
VELKÁ LOMNICA
Objekt: SO 01 – Budova geotermálneho vrtu GVL-1
Stupeň: Realizačný projekt
Investor : Lomnická teplárenská, s.r.o., Tatranská 697/148, 059 52 Veľká Lomnica

1. Úvod

Predmetom projektu navrhnuť úpravy zariadení v objekte vrtu GVL-1 Veľká Lomnica pre využitie geotermálnej energie pre Hotel International s rezervou pre napojenie ďalších odberných miest.

Realizačný projekt bol spracovaný na základe zamerania jestvujúceho stavu, požiadaviek investora a podkladov o ročnej spotrebe tepla.

Každá zmena využitia projektu, zásahy do navrhovaného technického riešenia, kopírovanie projektovej dokumentácie a pod. je podmienené súhlasom autora projektovej dokumentácie.

2. Bilancie

Parametre jednotlivých médií :

- výstupná teplota vody z geotermálneho vrtu : 61,8°C
- maximálny prietok vody z geotermálneho vrtu : 45,0 l/sek.
- maximálny výtlak vody z geotermálneho vrtu : 430 kPa
- max. prevádzkový tlak geotermálneho systému : 475 kPa
- výstupná teplota vykurovacej vody : 60 °C
- vratná teplota vykurovacej vody : 40 °C
- max. prevádzkový tlak vykurovacieho systému : 400 kPa

Požadované odbery pre jednotlivé objekty

	max. výkon [kW]	teplotný spád [°C]
- ESIN (jestvujúci odber)	528	60/40
- ESIN (rezerva pre navýšenie)	158	60/40
- Hotel Golf International (jestvujúci odber)	460	60/40
- Hotel Golf International (rezerva pre prístavbu)	180	60/40
- Hotel Golf International (rezerva pre bazény)	475	60/40
- Apartmánové domy (uvažovaný odber)	120	60/40
- Rekreačné domy (uvažovaný odber)	50	60/40
- Rodinné domy (uvažovaný odber)	200	60/40
Celkový výkon (jestvujúce odbery)	988	
Celkový výkon (konečný stav)	2 171	

3. Jestvujúci stav

V súčasnosti je z geotermálneho vrtu odoberané teplo pre ESIN o max. výkone 528 kW.

V budove strojovne vrtu je vyvedený vývod geotermálneho vrtu, ktorý je cez odplynovaciu nádobu s objemom 3800 litrov napojený na primárnu stranu výmenníka tepla o výkone 1 165 kW. Zo sekundárnej strany je cez dvojicu obehových in-line čerpadiel DN 125-210/4 vyvedené potrubie vykurovacej vody do teplovodu pre zásobované objekty.

Zabezpečovacie zariadenie geotermálnej vody je tvorené poistným ventilom umiestneným na odplynovacej nádobe, snímačmi výšky hladiny vody v odplynovacej nádobe a elektroventilom pre reguláciu odvádzaného plynu z odplynovacej nádoby do vonkajšieho priestoru.

Zabezpečovacie zariadenie vykurovacej vody je tvorené dvojicou membránových poistných ventilov na výstupe z výmenníka tepla, membránovou expanznou nádobou o objeme 1000 litrov / 6bar a dvojčerpádlovým expanzným automatom so základnou nádobou o objeme 800 litrov.

4. Demontáž

V objekte sa demontuje prírodné potrubie geotermálnej vody z nerezových rúrok DN125 od odplynovacej nádoby po výmenník tepla, samotný výmenník tepla, časť rozvodu odvodného potrubia DN125 ochladenej geotermálnej vody a časť rozvodu z oceľových čiernych rúrok DN125 vykurovacej vody za výmenníkom tepla a obehové čerpadlá.

5. Navrhované riešenie

Z odplynovacej nádoby sa privedie potrubie DN150 z nerezú k výmenníku tepla. Do potrubia sa osadia nové uzatváracie klapky medziprírubové a jestvujúci merač tepla. Od výmenníka sa vyvedie nové potrubie DN125 z nerezú a napojí sa na jestvujúci regulačný ventil.

Sekundárna strana výmenníka tepla sa výstupným potrubím z oceľových čiernych rúr DN150 napojí na jestvujúcu uzatváraciu klapku a vratným potrubím DN150 na jestvujúci merač prietoku.

Na potrubia geotermálnej vody aj vykurovacej vody sa pri výmenníku osadia teplomery, manometre, vypúšťacie kohúty so zátkami a návarky pre snímače teploty.

Pre navýšený požadovaný výkon navrhujeme do jestvujúceho rámu odovzdávacej stanice tepla osadiť nový nerezový doskový výmenník tepla.

Parametre výmenníka tepla:

	primárna strana geotermálna voda	sekundárna strana vykurovacia voda
médium		
prietok [m ³ /hod]	112,51	94,34
vstupná teplota [°C]	61,8	39,0
výstupná teplota [°C]	45,0	59,0
tlaková strata [kPa]	20,0	14,0
max. pracovný tlak [bar]	10,0	10,0
max. pracovná teplota [°C]	110	110
prípojky [DN/PN]	100/10	100/10
teplovýmenná plocha [m ²]		114,92
rozmery [mm]	š=608 x v=1948 x l=1585	
čistá hmotnosť [kg]		1547
objem vody [liter]		357

Jestvujúca dvojica obehových čerpadiel sa nahradí novými jednostupňovými odstredivými s hrdlami v jednej osi DN65 ,PN16, L=475mm, 3x400 V/50 Hz, P2=30,0 kW s potrebným výtlakom H=680 kPa pri prietoku 94,34m³/hod. Pre napojenie čerpadiel bude potrebná výmena časti potrubia z dôvodu zmeny DN a rozteče prírub oproti pôvodným čerpadlám. Čerpadlá sú navrhnuté s frekvenčnými meničmi a dimenzované ako 100% záloha s možnosťou automatického striedania chodu podľa prevádzkových motohodín.

Na výstupné potrubie DN150 za čerpadlami a vratné potrubie DN150 pred meračom prietoku sa pod stropom odpojí odbočka s uzávermi medziprírubovými klapkami pre navrhovaný teplovod určený pre zásobovanie teplom budúcich odberných miest. Na potrubia sa osadia teplomery, manometre a odvzdušňovacie nádoby. Odbočka bude ukončená prírubami nad odplynovacou nádobou. Ďalej pokračuje predizolované teplovodné potrubie riešené v objekte SO 02 – Teplovod.

6. Rozvodné potrubie, izolácie

Rozvod geotermálnej vody navrhujeme z nerezových rúr hladkých bezšvových a rozvody vykurovacej vody z oceľových rúr čiernych hladkých bezšvových spájané zvaraním.

Čierne oceľové potrubie bude opatrené základným a dvojnásobným protikoróznym syntetickým náterom.

Tepelná izolácia je navrhnutá z minerálnej vlny s hliníkovou fóliou odpovedajúcej hrúbky pre príslušnú dimenziu na základe vyhlášky MHSR 14/2016.

Pre uloženie a uchytenie potrubia do steny navrhujeme závesy montážneho systému uložené na konzolách.

7. Armatúry

Pri realizácii vykurovacieho systému odporúčame použiť štandardné prírubové, resp. závitové armatúry. Systém bude vybavený všetkými potrebnými armatúrami na spoľahlivú a bezpečnú prevádzku vykurovacieho systému.

8. Zabezpečovací systém

Zabezpečovací systém vykurovacej sústavy je tvorený dvojicou poistných ventilov osadených na výstupnom potrubí z výmenníka tepla.

Technická správa

Stupeň: Projekt pre stavebné povolenie a realizáciu stavby

Výpočet veľkosti poistného ventilu sekundárneho okruhu ÚV
 $Q_k = 1085,5 \text{ kW}$
 Q_k -maximálny tepelný výkon chránenej časti sústavy (kW)

 Q_z -zaručený vypočítaný výtok poistného ventilu kg/h

 p_0 = otvárací pretlak poistného ventilu v MPa

 p_1 - skutočný absolútny tlak na vstupe poistného ventilu pri plnom otvorení

 p_2 -absolútny protitlak pri úplnom otvorení

Výpočet zaručeného výtoku Q_z
 $Q_z = Q_k \cdot 3600 / f_{npp}$ (kg/hod)

 $Q_z = 1853,53 \text{ kg/hod}$
 Δp_{max} - 10% pre poistné ventily priamočinné a s prídavným zariadením

6% pre poistné ventily plnozdvižné pre otv. Tlaky $p_0 > 4,5 \text{ MPa}$

0,015MPa pre otváracie tlaky $p_0 = 0,15 \text{ MPa}$ a menšie

 α_{faw} -zaručený výtokový súčiniteľ (pri prvom výpočte odhadom napr. 0,5)

 A_o -najmenší prierez pri prietoku cez poistný ventil (mm²)

 d_o -najmenší priemer sedla PV (mm)

pre vodnú paru pri kritickom výtoku

 $A_o = Q_z / (5,25 \cdot \alpha_{faw} \cdot p_1)$ (mm²)

 f_{npp} - výparné teplo pri najvyššom pracovnom pretlaku kJ/kg

 $\Delta p = p_1 - p_2$ (MPa)

 $p_1 = (p_0 + \Delta p_{max}) + 0,1$ (MPa)

 $p_2 = 0,2 \text{ MPa}$
 $p_0 = 0,4 \text{ MPa}$
 $p_1 = 0,54 \text{ MPa}$
 $\Delta p = 0,34 \text{ MPa}$

Najmenší prierez pri prietoku cez poistný ventil

 $A_o = 1135,07 \text{ mm}^2$

DUCO poistné ventily pre vykurovanie

označenie	DN	Najmenší prierez A_o , mm ²	zaručený výtokový súčiniteľ α_{faw}	p_0 bar
1/2"x3/4"	15	113	0,444	1,5-5,5
3/4"x1"	20	176	0,565	1-5,5
1"x1 1/4"	25	380	0,684	0,5-5,5
1 1/4"x1 1/2"	32	804	0,693	1-5,5
1 1/2"x2"	40	1017	0,549	0,5-5,5
2"x2 1/2"	50	1589	0,576	0,5-5,5

minimálna svetlosť poistného ventilu je 1/2

Zvolený poistný ventil

DN 50

 $\alpha_{faw,skut} = 0,576$

(udáva výrobca)

 $A_{o,skut} = 1589 \text{ mm}^2$

(udáva výrobca)

Záver :

 $A_o = 1135,07 \text{ mm}^2$
 $A_{o,skut} = 1589 \text{ mm}^2$
 $A_o < A_{o,skut} \rightarrow$ Navrhovaný ventil vyhovuje

Posúdenie jestvujúceho expanzného a doplňovacieho zariadenia Reflex Variomat

- celkový výkon : 2171 kW
- statická výška : 27 m
- otvárací tlak poistného ventilu : 400 kPa
- objem systému V_a : 43 500 litrov
- max. teplota : 60 °C
- bezpečnostný koeficient k : 0,031

Podľa celkového výkonu a pracovného tlaku je na základe diagramu zariadenia jestvujúca riadiaca jednotka Variomat 2-2/95 vyhovujúca.

Nastavenie pracovných hodnôt

- havarijné hlásenie nízky tlak: 290 kPa
- čerpadlo zapína: 300 kPa
- čerpadlo vypína: 320 kPa
- prepúšťanie otvára: 340 kPa
- prepúšťanie zatvára: 360 kPa
- havarijné hlásenie vysoký tlak: 380 kPa

Návrh veľkosti základnej nádoby

 $V_o = V_a \cdot k = 43 500 \cdot 0,031 = 1 349 \text{ litrov}$

Jestvujúca nádoba s objemom 800 litrov je nevyhovujúca. Navrhujem nahradiť za novú nádobu s objemom 1500 litrov.

Posúdenie jestvujúcej expanznej nádoby k výmenníku tepla

Ve	Zväčšenie objemu	[liter]	
e	zväčšenie objemu vody	[%]	1,710 %
Vsystem	Vodný objem systému	[liter]	500 litrov
Qmax	max.návrhová poruchová teplota	[°C]	60 °C
Vwr	objem vodnej rezervy	[liter]	
po	Návrhový začiatkový pretlak v systéme	[bar]	
pe	konečný návrhový pretlak v systéme	[bar]	
psv	otvárací pretlak na poistnom ventile		

$$Ve = e \cdot (V_{system} / 100)$$

$$Ve = 8,55 \text{ litrov}$$

$$Vwr = V_{system} \cdot 0,005$$

$$Vwr = 2,5 \text{ litrov}$$

$$Vwr_{min} = 3 \text{ litre} \quad (\text{pre expanzné nádoby menšie ako 15 litrov})$$

$$\text{Statická výška} = 27 \text{ m}$$

$$psv - \text{Otv. pretlak na PV} = 400 \text{ kPa}$$

$$4 \text{ bar}$$

$$pst = 2,7 \text{ bar}$$

$$po \geq \text{stat tlak} + 0,2 \text{ bar} + \text{odpar tlak}$$

$$po \geq \text{stat tlak} + (0,3 - 0,5) \text{ bar}$$

$$po \geq 3 \text{ bar}$$

$$po = 3 \text{ bar}$$

$$pe \leq 0,9 \cdot psv$$

$$pe \leq 3,6 \text{ bar}$$

$$pe = 3,6 \text{ bar}$$

Strana 1

$$\text{CELKOVÝ OBJEM EXPANZNEJ NÁDOBY :} \quad V_{exp,min} \quad [\text{litre}]$$

$$V_{exp,min} = (Ve + Vwr) \cdot ((pe + 1) / (pe - po))$$

$$V_{exp,min} = 84,72 \text{ litrov}$$

$$\frac{(pe + 1)}{(pe - po)} \text{ tlakový faktor} \leq 5$$

$$\frac{(pe + 1)}{(pe - po)} = 7,67$$

$$\text{Navrhujem} \quad Vn = 100 \text{ litrovú tlakovú expanznú nádobu.}$$

Jestvujúca expanzná nádoba Reflex N1000 s objemom 1000 litrov je vyhovujúca so značnou rezervou.

9. Montážne práce a bezpečnosť práce

Pri montáži, prevádzke a údržbe je nutné postupovať podľa jednotlivých prevádzkových predpisov pre jednotlivé zariadenia a podľa príslušných noriem. Montáž, skúšanie a preplachovanie potrubia previesť podľa príslušných noriem.

Pri akýchkoľvek nejasnostiach, resp. pri zmenách oproti PD odporúčame pred samotnou inštaláciou konzultácie s projektantom a s dodávateľmi jednotlivých zariadení.

Zváracie práce môžu vykonávať len osoby s príslušnými oprávneniami.

Pri montáži a údržbe musia byť dodržané všetky bezpečnostné predpisy a nariadenia.

Na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti technických zariadení je potrebné dodržať vyhlášku 508/2009 a všetky bezpečnostné predpisy a nariadenia.

Dodávateľ jednotlivých častí stavby je pri realizácii povinný dodržiavať všetky bezpečnostné predpisy vyplývajúce z druhu a charakteru práce.

Povinnosťou každého zamestnávateľa je oboznámiť svojich zamestnancov vykonávajúcich práce na stavbe so schváleným plánom bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Tento plán môže byť v prípade zásadných upravený alebo doplnený.

10. Skúšky zariadení

Pred vyskúšaním a uvedením do prevádzky sa zariadenie musí dôkladne prepláchnuť a musia sa vizuálne prekontrolovať všetky spoje a zvary.

Na zariadení sa vykoná tlaková skúška a vykurovacia skúška vykurovacím médiom za prevádzkových podmienok a za účasti dodávateľa, investora a prevádzkovateľa teplovodu.

Tlaková skúška sa vykoná pred zaizolovaním spojov potrubia. Systém sa naplní upravenou vodou na prevádzkový tlak, odvzdušní sa a prekontrolujú sa všetky rozoberateľné spoje. Po naplnení potrubia sa zvýši pretlak na 1,5-násobok najvyššieho prevádzkového tlaku (skúšobný tlak 600 kPa). Tlaková skúška je úspešná ak sa počas 8 hodín neprejaví pokles na skúšobných tlakomeroch.

Vykurovacia skúška je úspešná, ak sa dosiahne výkon podľa príslušnej vonkajšej teploty a teplotného diagramu a požadované prietoky média.

11. Vplyv na životné prostredie

Projektované výrobky spĺňajú požiadavky na ochranu životného prostredia a bezpečnosti práce. Výrobky sú navrhnuté tak, aby ich prevádzkou bol minimalizovaný vplyv na všetky zložky životného prostredia. Všetky odpady počas realizácie stavby sa budú triediť a skladovať v nádobách na to určených (napr. kontajneroch, smetných nádobách a pod.) Vzniknuté odpady budú uložené a bude zabezpečený ich odvoz a vhodné zneškodnenie oprávnenou organizáciou v pravidelných intervaloch.

Druhy odpadov zaradených podľa Katalógu odpadov (vyhláška MŽP SR č.365/2015 Z.z., s ktorými sa bude nakladať :

- **pri výstavbe sa predpokladajú nasledujúce druhy odpadov :**

Kat.č.	názov odpadu	kategória	množstvo
15 01 01	– obaly z papiera a lepenky	O	0,005 t
15 01 02	– obaly z plastov	O	0,005 t
15 01 03	– obaly z dreva	O	0,02 t
17 04 05	– železo a oceľ	O	0,4 t
17 06 04	– izolačné materiály iné ako uvedené v 17 06 01 a 17 06 03	O	0,3 t

Časť odpadu je možné využiť pri stavebných prácach, ostatný bude odvezený a zlikvidovaný mimo staveniska. Odpady, ktoré vzniknú počas výstavby, bude likvidovať dodávateľská organizácia v súlade s platnými zákonmi a predpismi týkajúcich sa nakladania s odpadmi.

Použitie materiály budú privážané v baleniach na paletách, prispôsobených pre ďalšiu prepravu a manipuláciu.

- **pri prevádzke sa nepredpokladá vznik odpadov**

12. Zadanie pre profesie

Zadanie pre ELI a MaR

- napojenie obehových čerpadiel 2x DN65, PN16, L=475mm, 3x400 V/50 Hz, P2=30,0 kW
- preloženie jestvujúcich snímačov teploty do nových návarkov na potrubí

13. Upozornenie

Dodávateľ je povinný pred začatím prác skontrolovať všetky údaje na výkresoch a porovnať ich skutočným stavom. V prípade nezrovnalostí musí tieto neodkladne oznámiť autorovi, alebo zodpovednému projektantovi a v ďalšom sa riadiť jeho pokynmi. Informácie na všetkých výkresoch slúžia k objasneniu projektového riešenia. Rozmery neuvedené na výkresoch nemožno odmeriavať.